

Dr Milica Begovic-Radojevic, Economy and Environment Team Leader at the UNDP Montenegro

Protected areas are very attractive tourist destinations

UNDP is currently discussing a potential for joint collaboration in areas of climate change and biodiversity with a number of private sector partners. The purpose is formation of public-private partnerships for establishment of first two regional parks and one marine protected area in Montenegro in order to preserve the country's unique natural resources

(i) What is CSR and what are the goals of the upcoming CSR Forum that UNDP organizes with CRNVO, Union of Employers and Directorate for SMEs?

The EU defines CSR as a voluntary contribution of the private sector to the community's development and cleaner environment. But, as Milton Friedman once said that 'the social responsibility of the private sector is to increase its profit' another way to look at the CSR is as a marriage between profit and principles. This implies integration of public interest in the company's business model through which the company directly impacts the development of the community that then feeds back into the well being of the company. CSR minded companies invest, for example, in a more efficient use of natural resources, which on one hand protects the environment while on the other may contribute to one of company's main goals-profit.

(ii) What is Global Compact and why is it important for Montenegro?

Within the CSR context, the UN launched Global Compact as a framework within which it can draw on resources and the knowhow of the private sector for achievement of MDGs. Companies' signatories of GC commit to long term support to 10 principles in 4 areas: protection of environment, anti corruption, human rights, and labor. In this way companies directly contribute to the development of the community and environment where they operate. In our case, the CSR Forum will seek for further awareness rising of the Montenegro's private sector with the concept of CSR, possible ways for integration of the concept in the every-day operations, and best case examples from the countries in the region and the EU.

(iii) What is the difference between philanthropy and CSR?

Philanthropy and donations are often used as synonyms, even though there is a significant difference between the two, to denote often times ad hoc actions that even though benefit the recipients, are also too often in a function of PR or marketing for those who do the giving. Of course this does not mean that both philanthropy and donations are not needed! The essential difference between these two concepts and CSR is that the latter implies a long term commitment to partnership building for the purpose of achieving a developmental goal/priority. As an example, the strategic goal of CSR Forum in Indonesia is improvement of women's health. Within this context, the energy giant Chevron developed and financially supported the 'alert village' model that provides a better access to health care in rural areas for pregnant women. Due to its extraordinary results, the Indonesian Ministry of Health adopted the model

after two year, committing continuous public funding to its operations. This example, in addition to contributing to better health care for women in Indonesian rural areas, directly impacted the health care of Chevron female employees, which fed back into the company's better operations. In other words, this example reflects a strong link between the principles and profit.

(iv) How does UNDP plan to integrate CSR in its work in the future?

In addition to organizing GC signing for the companies in Montenegro on Dec.10th, UNDP is currently discussing a potential for joint collaboration in areas of climate change and biodiversity with a number of private sector partners. The purpose is formation of public-private partnerships for establishment of first two regional parks and one marine protected area in Montenegro in order to preserve the country's unique natural resources as well as improve the standard of living for those in and around protected areas. The protected areas are known world-wide as attractive tourist destinations where vibrant and dynamic economic activity takes place in synergy with the environmental protection. In Montenegro there are many companies truly dedicated to the concept of CSR, such as Telenor, NLB Bank and Porto Montenegro, so we hope that there will be room for our joint work for the purpose of sustainable economic development in Montenegro.

Dr Milica Begović-Radojević, direktorka Sektora za ekonomiju i zaštitu životne sredine u Kancelariji UNDP u Crnoj Gori

Zaštićena područja su vrlo atraktivne turističke destinacije

Dr. Milica Begović-Radojević

UNDP razgovara sa nekoliko aktera iz privatnog sektora radi sklapanja javno-privatnih partnerstava s Vladom. Cilj je uspostavljanje prva dva regionalna parka u Crnoj Gori i prvog morskog zaštićenog dobra da bi se na taj način očuvala jedinstvena prirodna bogatstva

Šta je korporativna društvena odgovornost (CSR) i koji su ciljevi Foruma koji UNDP i CRNVO, u saradnji sa Unijom poslodavaca Crne Gore i Direkcijom za razvoj malih i srednjih preduzeća organizuju 19. novembra u Podgorici?

- Društveno odgovorno poslovanje Evropska komisija definiše kao volonterski doprinos privatnog sektora razvoju društva čiji su dio, ali i zaštiti životne sredine. Međutim, kako je ekonomista Milton Fridman svojevremeno kazao da je „društvena odgovornost privatnog sektora prvenstveno da povećaj profit“, društveno odgovorno poslovanje drugačije možemo da posmatramo i kao brak između profita i principa. To je integrisanje javnog interesa u biznis

model firme posredstvom kojeg preduzeće direktno utiče na boljitak u društvu, a istovremeno ostvaruje pozitivan uticaj i na poslovanje kompanije. Društveno odgovornim poslovanjem kompanije investiraju u niz oblasti kao što je npr. racionalnije korišćenje prirodnih resursa, što im dijelom omogućava i ostvarivanje jednog od osnovnih ciljeva - ostvarivanje profita.

Šta je to Globalni sporazum i zašto je on važan za Crnu Goru?

- UN su razvile koncept Globalnog sporazuma kao okvira kojim žele mobilisati resurse i znanja privatnog sektora radi dostizanja milenijumskih razvojnih ciljeva. Firme potpisnice obavještavaju se da će dugoročno ulagati, izvještavati i sprovođiti mjere koje podržavaju 10 principa u

vezi sa zaštitom životne sredine, borbe protiv korupcije, ljudskim i radnim pravima. Na taj način one daju znatan doprinos razvoju društva i sredine kojoj pripadaju. Preslikano na lokalnom nivou, kada je riječ o CSR forumu, njegov cilj je dalje upoznavanje crnogorskih preduzeća sa konceptom društvene odgovornosti, mogućim načinima integrisanja društveno odgovornog poslovanja u svakodnevno po-

slovanje preduzeća, kao i primjerima dobre prakse zemalja regiona i EU.

Koja je razlika, ako uopšte postoji, između poslovne filantropije i društveno odgovornog poslovanja?

- Filantropija i donacije se često poistovjećuju, iako postoji značajna razlika između ta dva koncepta. Riječ je o ad hoc akcijama koje, naravno, jesu od koristi osobama ili institucijama koje su

korisnici, ali su nerijetko u funkciji marketinga ili PR-a onoga ko ih organizuje. Naravno, to ne znači da donacije i filantropija nijesu poželjne! Suštinska razlika između ova dva koncepta, s jedne strane, i društveno odgovornog poslovanja s druge, jeste u tome da društveno odgovorno poslovanje za cilj ima dugoročno ulaganje i dostizanje određene razvojne ciljeve, uvezujući se s partnerima iz drugih sektora. Na primjer, u Indoneziji strateški fokus CSR foruma je poboljšanje zdravlja žena. U skladu s tim, energetska kompanija Ševron razvio je i finansijski podržao model „alert village“ („Alarmno selo“), što podrazumijeva pristup kvalitetnoj medicinskoj njezi u ruralnim područjima sa ciljem smanjenja smrtnosti majki i be-

ba u trudnoći i pri porođaju. Ovakva inicijativa, pored toga što je rezultirala boljim uslovima za žene u Indoneziji, direktno je uticala i na poboljšanje zdravlja zaposlenih u Ševronu što je, pak, imalo uticaja i na njihovo pozitivno poslovanje. Društvo riječima, stvorena je jaka veza između principa i profita. Kako UNDP planira da integriše društveno odgovorno poslovanje u svoj budući rad u Crnoj Gori?

- Uz organizovanje potpisivanja Globalnog sporazuma za firme u Crnoj Gori 10. decembra, UNDP razgovara sa nekoliko aktera iz privatnog sektora u oblasti klimatskih promjena i zaštićenih područja radi sklapanja javno-privatnih partnerstava s Vladom. Cilj je uspostavljanje prva dva regionalna parka u Crnoj Gori i prvog morskog zaštićenog dobra da bi se na taj način očuvala jedinstvena prirodna bogatstva. Istovremeno, ovim bi se poboljšao i ekonomski položaj ljudi koji žive u tim zaštićenim područjima ili u njihovoj blizini. Zaštićena područja u svijetu su prepoznata ne samo kao atraktivne turističke destinacije već i kao mjesta u kojima se dešavaju dinamične privredne aktivnosti i ekonomski rast zasnovan na očuvanju životne sredine. U Crnoj Gori već postoje firme posvećene društveno odgovornom poslovanju, kao što su, na primjer, Telekom NLB banka i Porto Montenegro, pa se nadamo da će biti prostora i za zajedničko djelovanje ovih firmi sa UNDP-om u oblasti održivog ekonomskog razvoja u Crnoj Gori. **Samir Rastoder**

Kampanja za simbol nacionalnog parka „Durmitor“

Harizmatična vrsta za prepoznatljivost

PODGORICA - Kampanja za odabir harizmatične vrste koja bi trebalo da postane simbol nacionalnog parka „Durmitor“ i obezbijedi njegovu prepoznatljivost i konkurentnost, počela je u okviru projekta „Upravljanje i valorizacija osjetljivih ekosistema u ruralnim oblastima“ kojim sprovodi holandska

organizacija SNV u partnerstvu sa JP „Nacionalni parkovi Crne Gore“. Cilj projekta, kako se ističe u saopštenju SNV, jeste da se poboljša kapacitet za upravljanje zaštićenim područjima, obavij procjena lokalnih prirodnih vrijednosti i razvijaju programi praćenja stanja osjetljivih područja i vrsta. **SLR.**

Parastos mitropolitu Antoniju

PODGORICA - Sveštenstvo CPC služilo je juče u kapeli Svetog Petra Cetinskog, u Vlahičanskom domu na Cetinju, svetu zapokojenu liturgiju na dan predstavljenja blaženopočivšeg mitropolita Antonija, prvog mitropolita obnovljene CPC. Mitropolit Mihailo sa sveštenstvom, u prisustvu brojnih vjernika, nakon toga je održao parastos na Novom groblju, dok je prigodnu besjedu održao sekretar Svetog Sinoda CPC, protodakon Sreten Vujović. Blaženopočivši mitropolit Antonije upokojio je u Gospodu 18. novembra 1996. godine. **SLR.**

Filantropija i donacije su od koristi osobama ili institucijama, ali su nerijetko u funkciji marketinga

Društveno odgovorno poslovanje možemo da posmatramo i kao brak između profita i principa

Na Filozofskom fakultetu u Nikšiću otvoren Ruski centar, Moskva poklonila 25.000 eura

Podrška školi ruskog jezika u Crnoj Gori

NIKŠIĆ - Moskovski fond „Ruski mir“ poklonio je 25.000 eura za uređenje Ruskog centra na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, koji je juče svečano otvoren.

Zahvalivši se na vrijednoj donaciji, dekan fakulteta dr Blagoje Cerović naglasio je da je prirodna želja ustanove da, u sklopu međunarodne saradnje, studentima, mladim saradnicima i nastavnicima omogući komunikaciju sa srodnim institucijama u svijetu. Savremeno opremljen centar, sa

bogatim fondom časopisa i knjiga, biće pravo mjesto za izučavanje ruske literature i nauke.

Kao još jedan oblik spajanja crnogorske i ruske kulture, centar će, kako reče rektor Univerziteta Crne Gore Predrag Miranović, biti podsticajno okruženje za proširivanje znanja u raznim oblastima i mjesto društvenih, kulturno-lingvističkih dodira crnogorskih studenata sa Rusijom.

Ambasador Rusije u Crnoj Gori Jakov Gerasimov ocijenio je savim prirodnim što je Ruski cen-

DONACIJA 25.000 EURA: Sa otvaranja Ruskog centra u Nikšiću

tar otvoren na Filozofskom fakultetu. - Iako slovi kao ruski, ovo je uistinu crnogorsko-ruski centar, koji će raditi u oblasti izučavanja ruske kulture i uopšte života u Rusiji. To je na tragu naše istorijske povezanosti još od kada su, prije tri vijeka, ruski mladići dolazili u Crnu Goru da uče pomorstvo. Dogodine slavimo 300 godina

zvaničnog uspostavljanja odnosa naše dvije zemlje - kazao je Gerasimov. U očekivanju da je ovo važan korak u proširenju poslovnih odnosa ove dvije institucije, predstavnik Fonda „Ruski mir“ Vladimir Kočin je ocijenio vrlo dragocjenom lani započetu saradnju sa Filozofskim fakultetom, na kojem je, uvijek postojala dobra škola ruskog jezika“. **G.K.**

Predstavnici vlada Crne Gore i Italije potpisuju ugovor o podmorskom kablju 23. novembra

Energetska veza Tivat - Peskara 2015.

PODGORICA - Predstavnici crnogorske i italijanske vlade potpisale 23. novembra u Podgorici ugovor o izgradnji interkonkturnog podmorskog kabla između Crne Gore i Italije, vrijednog više od 700 miliona eura, saznaje portal Analitika.

Ukoliko izgradnja kabla bude okončana za narednih pet godina - biće to najveći infrastrukturni projekat realizovan kod nas posljednje tri decenije, a doprinjeće da Crna Gora postane energetska čvorište Jugoistočne Evrope.

Kabal će biti postavljen na relaciji Tivat - Peskara, a gradiće italijanska državna kompanija Terna u saradnji sa Crnogorskim elektroenergetskim sistemom. Shodno ugovoru, izgradnja kabla kapaciteta 1.000 megavata trebalo bi da bude završena do

2015, a puštanje u rad planirano je tokom 2016. godine. Prema ugovoru, Crnoj Gori pripasće 20 odsto kapaciteta kabla i prihoda, a naša godišnja zarada od kabla iznosiće oko 40 miliona eura, ukoliko se kapacitet koristi 80 odsto. **U. D.**